

Inleidende spreektekst Klaas Knot bij rondetafelgesprek Het Nederlands Slavernijverleden

Den Haag, 3 november 2022

Voorzitter,

Op 1 juli heb ik tijdens Keti Koti namens DNB excuses aangeboden voor onze rol in het Trans-Atlantische slavernijverleden. Voor DNB is dit moment een ijkpunt. 1 juli is vanaf nu een toetssteen voor ons handelen. Hierover kunnen wij aangesproken worden. Hierover zullen wij verantwoording afleggen.

Voorafgaand aan deze excuses heeft DNB een zorgvuldig proces doorlopen van onderzoek en erkenning en dachten we goed na hoe wij kunnen bijdragen aan herstel. Het onderzoek toonde dat DNB op verschillende manieren betrokken was bij het slavernijverleden. Ik heb daarnaast veel persoonlijke verhalen – verhalen over leed, maar ook over verzet en strijd gehoord. Dit maakte mij duidelijk dat het leed van lang geleden nog lang niet geleden is.

We zien vandaag de dag in onze samenleving nog altijd het racisme, de uitbuiting en de discriminatie die onder andere voortkomen uit het slavernijverleden. Hierdoor zijn achterstanden gecreëerd die moeilijk zijn in te halen. Daarom is het noodzakelijk om gezamenlijk het verleden onder ogen te zien, dit verleden te erkennen en bij te dragen aan verwerking van het leed. Zodat iedereen in Nederland de kans krijgt om mee te doen in onze maatschappij.

Wij zijn tot de conclusie gekomen dat we onszelf alleen nog recht in de ogen kunnen kijken nadat we excuses hebben gemaakt aan alle nazaten van tot slaaf gemaakten. In Nederland maar ook in Suriname, Bonaire, Sint-Eustatius, Saba, Aruba, Curaçao en Sint-Maarten. DNB kiest daarbij niet alleen voor woorden, maar ook voor maatregelen die passen bij haar rol in de samenleving en die van betekenis kunnen zijn voor de mensen die de gevolgen van slavernij tot de dag van vandaag ervaren. DNB richt zich op maatregelen die in verhouding staan tot haar rol in het verleden. DNB kiest daarom niet voor financiële compensatie voor geleden schade uit het verleden. Een besluit over compensatie is niet aan ons, maar aan de overheid. DNB sprak daarbij ook met andere organisaties die hun verleden onderzochten, en waar mogelijk namen we het goede over.

Sinds 1 juli zijn wij druk bezig geweest om invulling te geven aan de aangekondigde maatregelen. Dit kost de nodige tijd en zorgvuldigheid. Op dit moment werken we aan een programmaplan. We onderzoeken en bepalen hoe de aangekondigde maatregelen zo doeltreffend mogelijk ingezet kunnen worden. Met de toegezegde eenmalige bijdrage van 5 miljoen euro willen wij de bewustwording van het slavernijverleden stimuleren. Voor het nog op te richten fonds, waar wij gedurende tien jaar 500.000 euro per jaar te besteden hebben, willen wij de doorwerking in het heden helpen verminderen. Voor dit fonds werken we momenteel de strategie en doelen uit, stellen we kaders op waarbinnen projecten in aanmerking komen en zijn we in gesprek met diverse fondsexperts over de praktische inrichting. Wij blijven ook hiervoor in gesprek met onze stakeholders.

Ook binnen DNB zetten we stappen: zo is een Chief Diversity Officer aangesteld en vindt binnen alle lagen van de organisatie dialoog plaats over hoe de diversiteit binnen DNB verder te verbeteren.

Ook hebben we streefcijfers bepaald om multiculturaliteit in het management van DNB te vergroten. En bij onze terugkeer naar het Frederiksplein, zullen we de publieke ruimte inzetten door dialoog en interactie en zo ons slavernijverleden een plek te geven die recht doet aan betrokkenen en ons aanzet tot gesprekken daarover.

Ik werd hier vandaag door u uitgenodigd om te komen spreken over hoe DNB tot excuses en vervolgens maatregelen gekomen is – en om vragen van u te beantwoorden.

Dit doe ik uiteraard graag. Omdat ik zie dat het leed in onze samenleving nog lang niet geleden is. Dat de strijd tegen racisme en discriminatie nog lang niet gestreden is.

Tot zover voor nu.